

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРЕПАРАТІВ, ЩО МІСТЯТЬ НАТРІЮ ДИКЛОФЕНАК

Лелека Т.О., Тарасенко Г.В.

Київський національний університет технологій та дизайну
taniova1993@gmail.com

Натрію диклофенак ([*o*-(2,6-дихлоро-анілін)-феніл] оцтової кислоти натрієва сіль) – нестероїдний протизапальний препарат (НПЗП) з групи похідних фенілоцтової кислоти. Має протизапальну, анальгезуючу та жарознижуючу дію завдяки пригніченню синтезу простагландинів, внаслідок чого проявляється потужний протизапальний і анальгетичний ефекти. Препарат був створений у 1966 році і застосовувався при лікуванні ревматологічних захворювань. З часом область застосування істотно розширилася – на сьогоднішній день його застосовують в хірургії, травматології, спортивній медицині, неврології, гінекології, урології, онкології, офтальмології.

Як активний фармацевтичний інгредієнт він входить до складу різних лікарських форм препаратів і випускається у формі розчину для ін'єкцій, таблеток, гелю, мазі, ректальних свічок, що створює зручності при підборі індивідуальної дози і способу застосування препарату у різних хворих.

Найефективнішою лікарською формою диклофенаку є розчин для ін'єкцій концентрацією 25 мг/мл в ампулах по 3 мл. Застосовується диклофенак у формі внутрішньом'язових ін'єкцій при гострому болі (при нирковій або печінковій коліці, при травмах, при сильному болі в спині, післяопераційному болі), коли необхідний швидкий протибольовий ефект. Доза зазвичай становить 75 мг (одна ампула) на добу. У тяжких випадках (наприклад, коліки) добову дозу можна збільшити до двох ін'єкцій по 75 мг, між якими дотримують інтервал у кілька годин.

Таблетки Диклофенак, покриті кишковорозчинною оболонкою, випускаються по 25 мг або 50 мг. Таблетки Диклофенак пролонгованої дії містять 100 мг діючої речовини. Дана лікарська форма призначається для усунення симптомів та зменшення болю, але побороти хворобу вона не здатна. Таблетки допомагають впоратися з болем, викликаним невралгією, мігреню, операцією, міалгією, радикулітом, аднекситом. Застосування препарату у вигляді таблеток негативно впливає на роботу органів травлення, при цьому страждають печінка, жовчний міхур.

Інша лікарська форма препарату Диклофенак – ректальні супозиторії по 100 мг, мають переваги, вони не викликають ускладнення, які можливі при прийомі таблеток (добова доза не повинна перевищувати 150 мг). Їх часто застосовують в комбінованій терапії: протягом дня хворий отримує або ін'єкції, або таблетки, а на ніч – супозиторії. Як наслідок, вдається досягти кращого терапевтичного ефекту завдяки більш рівномірному і тривалому підтриманні концентрації препарату у крові. Максимальна концентрація при введенні диклофенаку ректальним шляхом досягається через 1 год.

З метою зменшити системні побічні ефекти НПЗП (в першу чергу гастроінтестинальні і серцево-судинні) були розроблені лікарські форми диклофенаку для місцевого застосування у вигляді мазі або гелю. Найбільш широке застосування отримав диклофенак у вигляді 1% гелю, який, на відміну від мазі, швидше всмоктується і не залишає слідів на одязі. Також застосовується 3% і 5% гелі. Різниця полягає в концентрації діючої речовини, а призначення залежить від вираженості симптомів.

Після впровадження диклофенаку в клінічну практику пройшло вже більше 30 років, проте він досі залишається «золотим стандартом», з яким порівнюють усі препарати з групи НПЗП, що з'являються на ринку. Різноманітність лікарських форм препарату, доступність за ціною дозволяють підібрати оптимальну терапію широкому колу хворих при больових синдромах різноманітного походження.